

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.๒๕๓๙

เหตุผลของกฎหมาย

การกระทำความผิดฐานการค้าประเวณี มีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ด้อยสติปัญญา การศึกษา และกระทำต่อเพศเดียวกัน หรือต่างเพศกัน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมีมาตรการกำหนดโทษ อดโทษให้แก่ผู้กระทำการค้าประเวณี และคุ้มครองบุคคลที่ถูกค้าประเวณี โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชนที่อาจถูกล่อลวง หรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี กฎหมายจึงได้กำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่ได้กระทำชำเราเด็กในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหารายได้ และได้รับผลประโยชน์จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน รวมทั้งบิดา มารดาที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจ ในการนำเด็ก เยาวชน และผู้อยู่ในความปกครองไปค้าประเวณี ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้กระทำการค้าประเวณี ได้รับการอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัด รักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะมีหน่วยงานราชการที่เป็นสถานแรกรับเพื่อรองรับผู้เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไว้ เป็นการชั่วคราว และสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคมได้จัดตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครอง สวัสดิภาพ และพัฒนาอาชีพ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

สาระสำคัญ

๑. กำหนดความหมายของการค้าประเวณี หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น อันเป็นการสำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

๑.๑ สถานการค้าประเวณี หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณีหรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

๑.๒ สถานแรกรับ หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อรับผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไว้เป็นการชั่วคราว เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล

๑.๓ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาอาชีพแก่ผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๔ การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หมายความว่า การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒. กำหนดโทษสำหรับผู้เข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำ ติดตาม หรือรับเฝ้าบุคคลในสถานที่ใดๆ เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอภัยหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และกรณีเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าได้กระทำเพราะถูกบังคับ ผู้กระทำไม่มีความผิด

๓. กำหนดโทษสำหรับการโฆษณาทางสื่อ สิ่งพิมพ์ ดิจิตอล ชักชวน หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมรู้เห็น สนับสนุน ช่วยเหลือในการกระทำในรูปแบบต่างๆ เป็นธุระจัดหา รวมทั้งบุคคลที่เป็นเจ้าของกิจการสถานการค้าประเวณี

๔. กำหนดโทษสำหรับผู้เป็นธุระจัดหา ผู้เป็นเจ้าของกิจการสถานการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี รวมทั้งผู้หน่วงเหนี่ยวกักขังให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณี มีโทษตามที่กฎหมายกำหนด

๕. กำหนดให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องให้ถอนอำนาจปกครองกรณีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการนำเด็ก เยาวชน และผู้อยู่ในความปกครองไปค้าประเวณี

๖. กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) โดยมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๓ คน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน โดยกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำเนินงานในองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๗. คณะกรรมการ ก.ค.อ.มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของผู้ค้าประเวณี และวางระเบียบ วิธีการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการส่งบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ และวางระเบียบเกี่ยวกับการรับตัวและดูแลผู้กระทำความผิดการค้าประเวณีที่ถูกควบคุมตัวในระหว่างการสอบสวนหรือในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

๘. กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เพื่อทำหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

๙. ในส่วนภูมิภาคกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ประจำจังหวัด (ก.ค.อ.จังหวัด) ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๐ คน ปลัดจังหวัดหรือผู้แทนจัดหางานจังหวัดหรือผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้แทน พัฒนาการจังหวัดหรือผู้แทน ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้แทนสามัญศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือผู้แทน สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้แทน อัยการจังหวัดหรือผู้แทน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคนเป็นกรรมการ และให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เป็นศูนย์กลางรับผิดชอบในการประสานงาน และส่งเสริม สนับสนุนในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนในพื้นที่ของจังหวัดนั้นๆ

๑๐. กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการจัดตั้งสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ โดยอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต และกรณีล้งระงับ ปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

๑๑. กำหนดในกรณีบุคคลอายุยังไม่เกินสิบแปดปี และไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรือต้องคำพิพากษาให้จำคุกเมื่อได้เปรียบเทียบกับปรับแล้วให้แจ้งกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เพื่อจัดส่งตัวผู้นั้นไปสถานแรกรับ แต่ในกรณีเป็นบุคคลที่มีอายุ

เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ถ้าประสงค์จะได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้ส่งตัวไปรับการดูแลในสถานแรกรับ ที่มีเขตรับผิดชอบ

๑๒. กำหนดระยะเวลาสำหรับดูแลบุคคลในสถานแรกรับตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่รับตัวผู้นั้นไว้ และกรณีเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามกำหนด ระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่เกินสองปีนับแต่รับตัวไว้

๑๓. กำหนดให้บุคคลมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีและไม่เกินสิบแปดปี ซึ่งได้กระทำความผิดหรือร่วมกระทำความผิดในการค้าประเวณี เมื่อศาลได้พิจารณาถึงประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษา สุขภาพ ของบุคคลนั้น เห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษจำคุก ก็ให้ผู้นั้นเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแทน การลงโทษได้ พนักงานสอบสวนอาจแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ หรือแจ้งกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว เพื่อดำเนินการส่งตัวไปรับการดูแลในสถานแรกรับ หรือกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวรับผู้นั้นไปดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาล มีคำพิพากษา ซึ่งหน่วยงานจะดำเนินการเยี่ยมบ้านเพื่อส่งเสริมสถานภาพด้านครอบครัว สนับสนุนด้านการฝึกอาชีพเพื่อให้มีรายได้ หรือด้านการศึกษาตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของ ผู้รับบริการเป็นสำคัญ

๑๔. กรณีที่บุคคลมีอายุกว่าสิบแปดปีขึ้นไป ศาลพิพากษาลงโทษแล้ว และศาลเห็นสมควรให้ ผู้กระทำความผิดเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพด้วย หรือบุคคลนั้นมีความประสงค์ที่จะเข้ารับการ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือแจ้งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อดำเนินการส่งตัวไปรับการดูแลในสถานแรกรับ หรือ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ๔ แห่ง ที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา เพื่อเข้ารับการดูแลฝึกอาชีพได้

๑๕. กำหนดให้ผู้ที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพต้องอยู่รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ในสถานคุ้มครองฯตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) กำหนดเป็นเวลาไม่เกิน สองปีนับแต่วันที่สถานคุ้มครองฯรับตัว เมื่อเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพครบตามกำหนดเวลา ตามที่กฎหมายกำหนด และมีความพร้อมที่จะสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ ซึ่งกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา ที่จะให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินชีวิต เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาตนเองนำไปสู่การฝึกอาชีพมีรายได้ สามารถพึ่งตนเองและพร้อมที่จะดูแลครอบครัวได้ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองฯ สามารถดำเนินการส่งบุคคลนั้นกลับยังถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาเดิมได้

* หมายเหตุ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ๔ แห่ง (บ้านเกร็ดตระการ จ.นนทบุรี บ้านสองแคว จ.พิษณุโลก บ้านนารีสวัสดิ์จ.นครราชสีมา และบ้านศรีสุราษฎร์ จ.สุราษฎร์ธานี)